

Beszámoló a biztosításfelügyelők nemzetközi szövetségének (IAIS) Budapesten tartott nyári ülészakáról és éves szemináriumáról*

Kiss Nóra

A biztosításfelügyelők nemzetközi szövetsége (International Association of Insurance Supervisors, a továbbiakban IAIS) 2016. június 13-17. között Budapesten tartotta bizottsági nyári ülészakárát és 9. éves szemináriumát, melynek házigazdája a Magyar Nemzeti Bank volt. A hét eseményein közel 300 fő vett részt, köztük magas rangú felügyeleti vezetők, valamint nagy biztosítói csoportok és nemzetközi szakmai szervezetek képviselői.

Az IAIS 1994-ben alakult, a világ közel 140 országa több mint 200 jogrendjének biztosításszabályozóit és biztosításfelügyelőit tömörítő szervezet. Tagsága lefedi a világ biztosítási díjbevételeinek 97%-át. Székhelye Bázel. Magyarország a szervezet alapító tagja. Az IAIS fő célja, hogy elősegítse a biztosítási szektor hatékony és globálisan konzisztens felügyelését a tisztességes, biztonságos és stabil biztosítási piac fenntartása érdekében a biztosítottak javára és védelmében, és hogy hozzájáruljon a globális pénzügyi stabilitáshoz.

Célja elérése érdekében többek között elveket, standardokat és iránymutatásokat dolgoz ki a biztosítási piac felügyeléséhez, és elősegíti az elvek és standardok implementálását és gyakorlati alkalmazását. Ez utóbbi érdekében módszertanokat dolgoz ki az elvek és standardok figyelembe vételének értékelésére, és elősegíti az értékelési folyamatokat; ösztönzi a biztosítás- és egyéb felügyelők közötti együttműködést, elősegíti a kölcsönös segítségnyújtást, oktatást és képzést, valamint a felügyeleti információcserét a biztosításfelügyelés terén; tudatosítja a biztosítás- és a többi pénzügyi terület felügyelőinek közös érdekeit és azonosítja a biztosításfelügyelést érintő potenciális kockázatokat.

A szervezet működését az *Executive Committee* (ExCo) irányítja, amelyben meghatározott kvóta szerint képviseltetik magukat az egyes földrajzi régiók. Európának összesen 6 helye van az ExCo-ban: 5 Nyugat-Európának és 1 Közép- és Kelet-Európának. A magyar felügyelet két alkalommal, több cikluson¹ keresztül képviselte a régiót

* Jelen cikk a szerző nézeteit tartalmazza, és nem feltétlenül tükrözi a Magyar Nemzeti Bank hivatalos álláspontját.

Kiss Nóra a Magyar Nemzeti Bank vezető szabályozási szakértője. E-mail: kissnor@mnbb.hu

¹ Az ExCo tagság és a bizottságok és munkacsoportok elnöki és alelnöki funkciói tekintetében a ciklusok 2 évet jelentenek.

az ExCo-ban. Az ExCo irányítja a szervezet bizottságait. A standardalkotó, illetve az implementálást elősegítő munka a *Financial Stability and Technical Committee*-ban (FSTC), illetve az *Implementation Committee*-ben (IC) és az alájuk szerveződő munkacsoportokban, valamint task force-okban folyik. Az IC és az FSTC munkájában az MNB is aktívan részt vesz: mindkettőnek létrehozása óta tagja.

Az IAIS bizottságai évente általában három, újabban négy ülészak keretében üléseznek. A szövetség történetében korábban már két alkalommal találkoztak a világ biztosításfelügyelői Budapesten: 2004-ben a tavaszi, 2008-ban az őszi ülészakot és az éves konferenciát látta vendégül az akkori felügyelet.

A 2016. évi nyári ülészaknak, melynek a Corinthia Hotel Budapest adott otthont, a Magyar Nemzeti Bank volt a házigazdája. Az egész hetes eseménysorozat során június 13-15. között a bizottságok üléseztek, és azt követően, június 16-17-én került sor az ún. „Global Seminar”-ra, valamint a szeminárium második napjával párhuzamosan a Field Testing Volunteers Workshopra. A hét eseményein közel 300 fő vett részt: felügyeleti vezetők (köztük Zhou Yanli, a kínai biztosításfelügyelet elnökhelyettese, Gabriel Bernardino, az EIOPA elnöke, az EIOPA Felügyeleti Tanácsának számos tagja) és szakértők mellett nagy biztosítói csoportok (AIG, Allianz AG, Aviva PLC, Metlife, Prudential PLC, Swiss RE) és nemzetközi szakmai szervezetek és szövetségek (mint például The Geneva Association, Toronto Centre, World Federation of Insurance Intermediaries) képviselői.

A *bizottsági ülészak* három napján a négy főbizottság – időrendben az Implementation Committee (IC), a Financial Stability and Technical Committee (FSTC), az Executive Committee (ExCo) és a Budget Committee –, valamint a Signatories Working Group, a Joint G-SII Methodology and NTNI Task Force és az Audit and Risk Committee ülésezett. A bizottsági üléseken a tagok aktív részvételének köszönhetően számos részletes szakmai vita zajlott, és több fontos döntés is született. A standardalkotási munka újabb mérföldköveként az FSTC a budapesti ülésen fogadta el a biztosítási tőkestandard (Insurance Capital Standard – ICS) korábbi ICS 1.0 verziójának továbbfejlesztett változatát, és az IAIS, a többéves fejlesztési folyamat fontos lépéseként, július 19-én második nyilvános konzultációra bocsátotta. Az ICS 1.0 verziója egy standard módszerre koncentrál, emellett figyelembe veszi az ICS tőkekövetelmény számításának más módszereit is, amelyekkel a 2.0 verzió foglalkozni. A konzultációs anyag 230 kérdést tartalmaz, és október 19-ig lehet az azokkal kapcsolatos észrevételeket megküldeni.

Az FSTC elfogadta az Application Paper on Approaches to Supervising the Conduct of Intermediaries c. anyagot is, amelyet az ExCo jóváhagyásával nem sokkal az ülészak után szintén nyilvános konzultációra bocsátottak. A dokumentumban az IAIS kitér a biztosításközvetítés kulcsszerepére, az ahhoz kapcsolódó fogyasztóvédelmi elvárásokra, bemutatja a közvetítők típusait, ismerteti a közvetítők felügyelésének

különböző megközelítéseit, valamint a jó üzletvezetést elősegítő felügyeleti követelményeket.

Az immár kilencedik alkalommal megrendezett ún. *Global Seminar* során az érdeklődő nyilvánosság, az IAIS tagjai mellett a nagy biztosítótársaságok, biztosítók szövetségeinek képviselői átfogó tájékoztatást kaptak az IAIS-ben folyó standardalkotási munkáról, illetve eszmét cserélhettek a szektort foglalkoztató néhány aktuális kérdéssről. A szemináriumot a házigazda nevében Nagy Koppány, az MNB-nek a biztosítók, pénztárak és közvetítők felügyeletéért felelős igazgatóságának igazgatója nyitotta meg. Az előadók, illetve a panelbeszélgetések résztvevői között felügyeleti vezetők mellett néhány nagy nemzetközi biztosítótársaság és szakmai támogató (Access to Insurance = A2ii), valamint tudományos szervezet (The Geneva Association) képviselője is szerepelt. A szemináriumot videóra rögzítették, és hamarosan elérhető lesz az IAIS honlapján. A résztvevők több mint fele az érdekeltektől került ki.

A szeminárium programján az egyik legnagyobb érdeklődésre számot tartó panel *a globális tőkestandardok és a biztosítási tőkestandard (ICS) kidolgozásának jelenlegi állásáról* számolt be. Az IAIS 2013-ban felhívta a figyelmet, hogy a pénzügyi stabilitás elősegítése és a biztosítottak védelme érdekében elengedhetetlen egy stabil tőke- és felügyeleti keretrendszer létrehozása a biztosítási szektor számára. Ennek fényében kezdte meg egy kockázatalapú globális biztosítási tőkestandard (ICS) kidolgozását, amely első változatának elfogadása 2017 közepére várható. A második változat tervezett elfogadásai határideje 2019 vége. Az ICS a ComFrame² részét képezi, amelynek része ezen kívül a 2014-ben, illetve 2015-ben elfogadott és a Financial Stability Board által is jóváhagyott BCR (Basic Capital Requirement) és HLA (Higher Loss Absorbency) követelmény. Az ebben a panelban bemutatott munka kulcsfontosságú része a tőkestandard elemeinek tesztelése, ami nagy biztosítói csoportok önkéntes részvételével történik – ehhez kapcsolódott a szeminárium második napjával párhuzamosan megrendezésre került Field Testing Volunteers Workshop.

A *G-SIIs – az értékelés és kiválasztás folyamata* c. panel során német, szingapúri és amerikai felügyeleti vezetők mutatták be és vitatták meg az AXA csoport és a Metlife vezető munkatársával a globális rendszer szempontból fontos biztosítók értékelésének és kiválasztásának folyamatát, az IAIS-nek ebben játszott szerepét, az értékelés módszertana legutóbbi felülvizsgálatának eredményeit és olyan kritikus kérdéseket, mint a nem-hagyományos, nem-biztosítási tevékenység (non-traditional,

² Az IAIS a biztosításfelügyelési standardalkotó tevékenysége során az Insurance Core Principles (ICPs) több generációját dolgozta ki. A jelenleg hatályban lévő ICP-k a biztosításfelügyelettel szembeni globális elvárásokat fogalmazzák meg. Az egyedi intézmények felügyelésére vonatkozó elvárások megfogalmazását követően az IAIS standardalkotó tevékenysége magasabb szintre lépett. Standardalkotási tevékenysége hangsúlyozottan csoportszemléletű: a nemzetközileg aktív biztosítói csoportok felügyelésének keretrendszerére (Common Framework for the Supervision of Internationally Active Insurance Groups = ComFrame (for IAIGs)) koncentrálnak, ezen belül is kiemelten foglalkozik a rendszerszempontból jelentős biztosítói csoportok felügyelésével (G-SIIs).

non-insurance – NTNI) figyelembe vétele. A vita során kitértek a kockázatkezelési eszközök és egyéb tényezők számszerűsítésére is, amelyekkel csökkenthető a rendszerszintű kockázat, illetve amelyek hozzájárulhatnak a rendszerszintű kockázathoz.

Az immár hagyományos *ExCo-dialógus* keretében az érdekelti kör három fő témakörben fejtette ki véleményét az IAIS prioritásairól: pénzügyi stabilitás és helyreállítás/szanálás, standardalkotás és implementálás, az IAIS működése és az érdekelti kör bevonása. Az érdekelti kör egyetértett az IAIS-nek ezeken a területeken folytatott munkájával, értékelte, hogy az évente több alkalommal az ülészakokhoz kapcsolódóan tartott *ExCo-dialógusok* során módja van eszmét cserélni az *ExCo*-val. Ugyanakkor felvetette, hogy igényt tartana arra, hogy ne csak a nyilvános konzultációk során, hanem már a standardalkotás korai szakaszában kifejtthesse véleményét.

A biztosítási alapelvek (ICPs) értékelése mint első lépés című panel résztvevői megállapították, hogy az értékelés kritikus lépés a felügyeleti gyakorlatok továbbfejlesztésében a biztosítási alapelvek sikeres implementálásán keresztül. Felhívták a figyelmet az eddig az IAIS által lefolytatott tematikus vizsgálatok legfontosabb megállapításaira és tanulságaira, és rávilágítottak az értékelések jelentőségére az alapelvek elterjesztésének és megértésének érdekében teendő lépések meghatározásában.

A Kiberkockázat és kiberbiztosítás c. panel keretében folytatott beszélgetés bemutatta a kiberbiztosítás piacát, rávilágított a kapcsolódó kockázatok jellegére és sokféleségére, és beszámolt arról, hogy a Financial Crime Task Force egy, a témával foglalkozó összefoglaló tényfeltáró anyag elkészítésén dolgozik.

A üzleti magatartás felügyelésének kérdéseivel foglalkozó panelban amerikai, kanadai, afrikai és európai felügyeleti vezetők cseréltek eszmét arról, hogyan reagálnak a piacmagatartás-felügyelők az újfajta kockázatokra.

A Distinguished fellows kerekasztal keretében a felügyelési területről távozott, az IAIS-ért korábban sokat tett kitüntetett szakértők cseréltek eszmét az IAIS tevékenységéről. A beszélgetés résztvevői közt ott volt Monica Mächler, a svájci pénzügyi felügyelet igazgatóságának volt alelnöke, a ComFrame projekt útjára indítója is. A panel tagjai most már bizonyos távolságból szemlélik a standardfejlesztési munkát, amelynek korábban aktív részesei voltak, így mind elismerésük, mind kritikai megjegyzéseik kellően objektívak és ezért különösen hasznosak a további munka szempontjából.

A szeminárium második napjával párhuzamosan került megrendezésre a nemzetközileg aktív biztosítói csoportokra (Internationally Active Insurance Groups) alkalmazandó készülő *biztosítási tőkestandard* (ICS) tesztelését célzó *workshop*. A workshop szigorúan zártkörű volt, kizárólag a tesztelést önkéntesen vállalt biztosítói csoportok képviselői vehettek rajta részt.

Mind az IAIS képviselői, mind a résztvevők nagyra értékelték a magyar vendéglátást és szervezést, valamint mindazt, amit az MNB mint házigazda nyújtott. A főtitkár-helyettes úgy nyilatkozott, hogy Magyarország ugyancsak magasra tette a mércét a következő ülészak szervezői számára, és a főtitkár is elismerésének adott hangot az eseménysorozatot követően küldött köszönőlevelében. A rendezvény elsődleges célján túl a Magyarországról alkotott pozitív kép építését is kiválóan szolgálta.